

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Actium
Activiteit	:	Sloop van zeventien woningblokken met rijtjeswoningen aan de Aar, Stroom en Delft in Assen
Locatie	:	<ul style="list-style-type: none">• Aar 2 t/m 24 (even);• Stroom 4 t/m 50 (even);• Delft 4 t/m 62 (even);• Delft 1 t/m 71 (oneven).

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 31 juli 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Actium voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en lid 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb, waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van huismussen en gewone dwergvleermuizen en het opzettelijk verstoren van huismussen en gewone dwergvleermuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, behorend bij dit besluit.

- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige vast gesteld te zijn dat er geen beschermde gebouwbewonende soorten in de te slopen woningblokken aanwezig zijn.
- 2.4 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name vooral de uitvoerenden op de planlocatie, aanwezig en bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 2.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar voor inzage voor het bevoegd gezag.
- 2.6 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de 41 huismusnest- en negen vleermuisverblijfplaatsen ongeschikt te worden gemaakt onder begeleiding van een ecologische deskundige. Het ongeschikt maken van woningen dient uitsluitend plaats te vinden voorafgaand aan de uitvoering van de renovatie of sloopwerkzaamheden. Hierbij moet worden voorkomen dat verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na het betreffende voortplantings- of winterseizoen plaatsvinden. De planning moet uitsluiten dat t.g.v. het ongeschikt maken van een broed-, kraam-, paar- of winterseizoen voor een soort onnodig verloren gaat.
- 2.7 Zowel tijdens de bouw- als gebruikersfase dient men rekening te houden met kunstmatige lichtverstoring een uur voor zonsondergang en een uur na zonsopkomst ten aanzien van gebouwbewonende soorten, waarbij het accent ligt op vleermuizen. Er mag geen kunstmatige verlichting gebouwen aanschijnen waar (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn, of dat het een mogelijke vliegroute c.q. foerageergebied onderbreekt.
- 2.8 Ten tijde van de ontheffingsaanvraag is het nog niet duidelijk welke permanente mitigatie er ingezet gaat worden voor de huismus en gewone dwergvleermuis. De opties waaruit gekozen gaat worden, zijn genoemd in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Uiterlijk 1 oktober 2022 dient bekend te zijn wat men gaat doen inzake de nieuwbouw ten behoeve van de permanente mitigatie voor de huismus en de gewone dwergvleermuis. Dit dient als aparte oplegnotitie door een ecologisch deskundige ter goedkeuring aangeboden te worden aan het bevoegd gezag. Dit kunt u doen door de oplegnotitie te sturen aan vth@drenthe.nl per mail onder vermelding van het zaaknummer. Na goedkeuring wordt dit nog toegevoegd aan het ecologisch werkprotocol voor de uitvoerenden op de locatie. Wijziging in datum van aanlevering betreffende de oplegnotitie dient van tevoren overlegd te worden met het bevoegd gezag.

Huisumus

- 2.9 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de huismus (broedseizoen en periodes van vorst). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de huismus uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het

broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt van de huismus tijdens de werkzaamheden. Dit is wel met dien verstande dat er (tijdelijke) alternatieven zijn gerealiseerd voor de huismus volgens Kennisdocument van BIJ12, waarbij de gewenningsperiode voor de huismus aan deze alternatieven is doorlopen.

- 2.10 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop, tenminste 82 (tijdelijke) duurzame nestkasten, of verblijfplaatsen van vergelijkbare strekking, geschikt voor huismus in of in de directe omgeving van het plangebied aan te bieden. De locatie(s) van deze alternatieven dienen door een ter zake kundige ecooloog bepaald te zijn. Deze verblijfplaatsen dienen tenminste tot één jaar, nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd, beschikbaar te blijven voor de huismus. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn door (broedende) huismussen.
- 2.11 Huismuskasten dienen op een noordelijke of oostelijke oriëntatie te worden opgehangen. De kasten dienen op minimaal drie meter hoogte (maar liever op een grotere hoogte) te worden opgehangen. Er kunnen meerdere kasten aan één gevel worden geplaatst, mits de onderlinge afstand één meter bedraagt.
Indien de kasten aan bomen worden gehangen, dienen deze verblijven minimaal op vier meter hoogte opgehangen te worden. Er kan één kast per boom worden opgehangen. De kasten dienen een vrije invliegopening te hebben. In de directe omgeving van de betreffende boom dienen andere bomen en/of struiken aanwezig te zijn. Dit dient afgestemd te worden met de ecologisch deskundige.
Indien een huismussentil wordt geplaatst, dan dient deze te worden geplaatst met voldoende groen in de directe omgeving. De til mag alleen worden geplaatst indien er onvoldoende gevels en bomen in de directe omgeving beschikbaar zijn.
De locaties van de alternatieve nestplaatsen dienen duidelijk aangegeven te zijn op een overzichtskaart en dit wordt opgenomen in het ecologisch werkprotocol, zodat het ook voor de toezichthouder inzichtelijk is.
- 2.12 Na afloop van de sloop- en bouwwerkzaamheden dienen er in de nieuwbouwsituatie tenminste 82 duurzame permanente nestplaatsen in of in de directe omgeving van het plangebied gerealiseerd te zijn voor de huismus, conform het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Het terugplaatsen van vogelschroot in een paar panlatten dient altijd als eerste optie ingezet te worden (hogere effectiviteit). Het inbouwen van nestkasten dient als laatste optie ingezet te worden. Bij het realiseren van deze maatregelen dient te allen tijde een ecologisch deskundige betrokken te zijn. De toegepaste maatregelen dienen apart ter goedkeuring? aangeleverd te worden bij het bevoegd gezag middels een oplegnotitie conform het gestelde in voorschrift 2.8 van dit besluit.
- 2.13 Naast de realisatie van alternatieve nestplaatsen dient de ontheffinghouder ook voldoende schuilplaatsen voor de huismus te realiseren in de vorm (inheemse) wintergroene beplanting, voldoende voor de 82 nestplaatsen van de huismus. Dit houdt verband met de functionele instandhouding van de gerealiseerde nestplaatsen voor de huismus. Er dient zowel voor de tijdelijke situatie (externe huismuskasten) voldoende beschutting aanwezig te zijn, waar ook de mogelijkheid voor huismussen dient te zijn om stofbaden te nemen, alsmede ditzelfde voor de permanente situatie.

Gewone dwergvleermuis

- 2.14 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het

gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt van de gewone dwergvleermuis tijdens de werkzaamheden.

- 2.15 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop, minimaal 28 externe zomer- c.q. kraamkasten en minimaal acht paar- c.q. winterkasten geschikt voor de gewone dwergvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied gerealiseerd te hebben, conform het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Deze verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied op ten minste vier meter hoogte opgehangen te worden en met een vrije aan-en afvliegroute. Deze verblijven dienen tenminste één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn.
- 2.16 Na afloop van de werkzaamheden dienen er tenminste 36 duurzame en permanente zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd te zijn conform het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Het beschikbaar stellen van spouwmuren voor vleermuizen dient te allen tijde als eerste optie gezien te worden. Inbouwkasten mogen, gezien de beperkte effectiviteit, als laatste optie worden ingezet. Deze verblijfplaatsen dienen op ten minste vier meter hoogte in de nieuwbouw gerealiseerd te worden alsmede met een vrije in- en uitvliegroute. Bij het realiseren van deze maatregelen dient te allen tijde een ecologisch deskundige betrokken te zijn en dient nog apart ter goedkeuring aangeleverd te worden bij het bevoegd gezag middels een oplegnotitie conform het gestelde in voorschrift 2.8 van dit besluit.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
- a) bij het ongeschikt maken van het gebouw voor de huismus, de spreeuw en gewone dwergvleermuis, voorafgaand aan de sloop;
 - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties van de alternatieve (zowel de tijdelijke als de permanente) verblijfplaatsen op geschikte locaties.
- 3.2. Er zijn zes spreeuwennesten aangetroffen waarvoor ter overbrugging van de sloop en het realiseren van de nieuwbouw tenminste zes spreeuwenkasten opgehangen dienen te worden conform het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. De kasten dienen in noordelijke of oostelijke richting te worden opgehangen. De kasten dienen op minimaal drie meter hoogte te worden opgehangen. De onderlinge afstand tussen de kasten dient minimaal vijf meter te bedragen, alsmede dienen er roestvrijstalen bouten en moeren te worden gebruikt.
- 3.3. Voor de zes aangetroffen spreeuwennesten dienen in totaal zes robuuste, duurzame nestkasten te worden ingebouwd in de kopgevels van de nieuwe woningen. Een geschikte kast is de GZP2 van Unitura of een ander merk/type van vergelijkbare strekking. De kasten dienen op minimaal vier meter hoogte te worden ingebouwd, waar er twee kasten per kopgevel geplaatst worden, met een onderlinge afstand van 1,5 meter, conform het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker.
- 3.4 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 1 maart tot 1 september, maar kan eerder beginnen of langer duren, afhankelijk van o.a. de aanwezige vogelsoorten op de locatie of door bijv. klimatologische omstandigheden. Mocht er niet buiten het broedseizoen gewerkt kunnen worden, dient een ecologisch deskundige, op het gebied van de aanwezige beschermde diersoorten, voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

b.a.
A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- ATKB / Buro Bakker Assen (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Assen (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 22 april 2022 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van AKTB Buro Bakker namens Actium (hierna ontheffinghouder). Op d.d. 15 augustus 2022 heeft de ontheffinghouder ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, aanvullende informatie toegestuurd per mail. Het project betreft de sloop en nieuwbouw van rijtjeswoningen aan de Aar 2 t/m 24 (even), Stroom 4 t/m 50 (even) en Delft 4 t/m 62 (even) en Delft 1 t/m 71 (oneven) in Assen (gemeente Assen). De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4, van de Wnb voor de volgende soorten: huismus (*Passer domesticus*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). De spreeuw (*Sturnus vulgaris*) wordt ook als soort meegenomen in compensatie en mitigatie in het plangebied (ecologische plus).

Figuur 1: kaart van het plangebied met rood omlijnd de te slopen woningen van Actium (Bron: Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker)

2. Wettelijk kader

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus, alsmede de spreeuw, is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest moeten worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

2.2 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb noodzakelijk.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3, lid 4, en artikel 3.8, lid 5, van de Wnb.

3. **Overwegingen**

Actium is van plan om 17 woningblokken met rijtjeswoningen aan de Aar, Stroom en Delft in Assen te slopen. Voor het project is een quickscan Wnb en aanvullend onderzoek voor flora en fauna uitgevoerd, waaruit blijkt dat de woningen geschikt zijn voor gewone dwergvleermuizen en huismussen. Het doel van de werkzaamheden is wijkvernieuwing in Lariks-West. De huidige

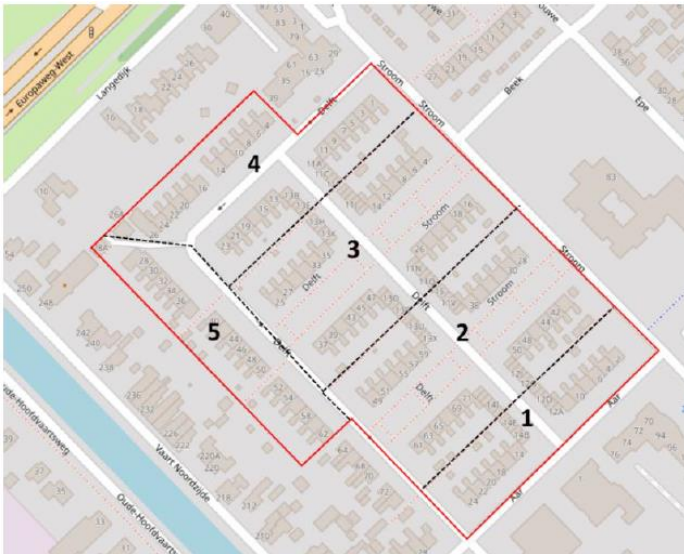
huurhuizen die gebouwd zijn in de jaren zestig voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Het is te duur om de woningen energiezuinig te maken. Daarom is voor Actium de sloop van de woningen de beste optie.

Uitgevoerd onderzoek

In verband met de activiteiten die in het projectgebied uitgevoerd gaan worden conform het gestelde in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, is er in 2018 en 2020 een bureaustudie en veldbezoek afgelegd door een ter zake kundige ecooloog. Op basis van deze quickscan Wet natuurbescherming bleek het plangebied potentieel geschikt voor huismussen en vleermuizen.

In 2020 is er conform het Kennisdocument BIJ12 Huismus aanvullend onderzoek verricht naar de huismus ten tijde van het broedseizoen en nog een aanvullend onderzoek d.d. 26 oktober 2020 naar de groenvoorzieningen in het plangebied voor de huismus.

Het aanvullend onderzoek voor vleermuizen is conform Vleermuisprotocol 2017 uitgevoerd, waarbij het hele onderzoeksgebied is opgedeeld in vijf deelgebieden. In de zomer- en kraamtijd van de vleermuizen zijn er per deelgebied drie veldbezoeken afgelegd, en twee veldbezoeken voor paar- en winterverblijfplaatsen per deelgebied. De veldbezoeken zijn zoveel als mogelijk gelijktijdig uitgevoerd zoals aangegeven in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker.

Figuur 2: de vijf deelgebieden waar (aanvullend) ecologisch onderzoek is verricht naar huismussen en vleermuizen (bron: Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker).

Voor de huismussen en vleermuizen is eveneens een omgevingscheck uitgevoerd. Deze check is uitgevoerd tijdens de onderzoeks rondes. Een omgevingscheck wordt uitgevoerd zodat breder gekeken kan worden dan het plangebied, waardoor ook informatie wordt verzameld over essentiële functies van het plangebied voor huismussen en vleermuizen in de omgeving van het plangebied.

In totaal zijn tijdens het aanvullend onderzoek op 41 locaties broedende huismussen vastgesteld. De huismus is gelijkmatig verspreid in het plangebied aanwezig. Binnen de onderzochte woningen heeft de huismus een duidelijke voorkeur voor de hoekwoningen, waar de vogels via ruimtes achter de goot of via ruimtes achter de gevelpannen hun broedlocaties bereiken.

De binnen het plangebied vastgestelde huismussen maken deel uit van een grotere populatie. Ook buiten het plangebied zijn op diverse plaatsen broedende huismussen aangetroffen. Tijdens de omgevingscheck zijn minimaal 50 nestlocaties binnen een straal van ongeveer 150 meter rondom het plangebied vastgesteld.

Naast geschikte broedgelegenheid zijn er in het plangebied groenvoorzieningen aanwezig die essentieel zijn voor het leefgebied van de huismus. Deze groenvoorzieningen zijn belangrijke schuilplaatsen voor de huismussen in het plangebied. De belangrijkste groenvoorzieningen zijn de twee openbare groenstroken die dwars door het plangebied liggen. Daarnaast zijn verspreid over het plangebied woning gebonden (particuliere) groenelementen, zoals groenblijvende heesters, dichte struiken en bomen aanwezig. Andere essentiële onderdelen in het leefgebied van de huismus (open zand om te zandbaden en water om te drinken) zijn niet in hoge mate in het plangebied aanwezig. Naast de huismus zijn er ook zes spreeuwnesten vastgesteld binnen het plangebied, waarbij hierbij ook weer door de spreeuwen voornamelijk is gekozen voor de hoekwoningen.

Tijdens het aanvullend onderzoek conform het Vleermuisprotocol 2017 zijn er ook zeven zomerverblijfplaatsen en twee paar- c.q. winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De meeste verblijfplaatsen worden bereikt via ruimtes achter de gevelpannen bij de hoekwoningen. Daarnaast is vastgesteld dat kieren in kozijnconstructies en kieren achter de goot worden gebruikt. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied en vliegroute.

Op basis van deze omgevingscheck is de verwachting dat de verblijfplaatsen in het plangebied niet een op zichzelf staande populatie vormen, maar deel uitmaken van een groter netwerk. In de omgeving van het plangebied zijn veel woningen aanwezig met een vergelijkbare bouwstijl en daarmee met vergelijkbare potenties voor gewone dwergvleermuizen. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn met name in de twee nazomerrondes op verschillende locaties in de omgeving van het plangebied paarverblijfplaatsen vastgesteld. Daaruit is gebleken dat de potenties van de woningen in de omgeving niet afwijken van de onderzochte woningen.

Natuurvrij maken

Het is noodzakelijk om de woningen natuurvrij te maken voor huismussen, vleermuizen en overige fauna, om overtredingen van de verbodsbepalingen in de Wnb te voorkomen. In het ecologisch werkprotocol, behorend bij het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, onderdeel uitmaken van dit besluit, wordt aangegeven op welke wijze dit ongeschikt maken dient te gebeuren. Het natuurvrij maken mag pas gebeuren nadat de ontheffing is verleend en onder voorwaarde van vakkundige ecologische begeleiding. Hiermee wordt geborgd dat het op de juiste manier wordt uitgevoerd.

In overleg met de provincie Drenthe = op d.d. 14 maart 2022 is besloten dat de woningen waar alleen huismusnesten zijn aangetroffen voor huismussen in het broedseizoen van de huismus natuurvrij mogen worden gemaakt, mits:

- aan de gewenningstijd van drie maanden is voldaan, dus pas in september 2022;
- een broedvogelcontrole door een deskundig ecooloog heeft uitgesloten dat er nog actieve nesten aanwezig zijn;
- de ontheffing reeds is verleend.

Dit geldt dan voor de woningblokken waar alleen huismusnesten zijn vastgesteld, en dus geen vleermuisverblijfplaatsen, te weten:

- Delft 1-11, 13-23, 4-14, 16-26, 28-38, 40-50, 52-62;
- Stroom 16-26;
- Aar 2-12, 14-24.

De woningen waar zowel gewone dwergvleermuizen als huismussen zijn vastgesteld, dienen pas in oktober 2022 natuurvrij te worden gemaakt.

Dit geldt dan voor de volgende woningblokken:

- Delft 25-35, 37-47, 49-59, 61-71;
- Stroom 4-14, 28-38, 40-50.

Voor het verwijderen van groen dient te worden gecontroleerd of er geen broedvogels of kleine zoogdieren zoals egels aanwezig zijn. Dit in verband met de naleving van de zorgplicht (art. 1.11 Wnb). De controle vooraf wordt uitgevoerd door een deskundig ecooloog. Nadat de ecooloog heeft vastgesteld dat geen dieren of nesten aanwezig zijn, mag het groen worden verwijderd uit de tuinen.

Huismussen en spreeuwen

De meeste geschikte nestlocaties bevinden zich onder de eerste rij pannen van de daken. Mogelijk zijn er ook openingen waar huismussen gebruik van maken onder gevelpannen of bij dakramen. Deze kunnen ongeschikt gemaakt worden door hieronder borstels, gaas of hout te plaatsen.

Gewone dwergvleermuis

Een manier om de woningen ongeschikt te maken voor vleermuizen is het plaatsen van exclusion flaps. Het ongeschikt maken met exclusion flaps bij de geschikte invlieglocaties zorgt ervoor dat vleermuizen wel uit de verblijfplaatsen kunnen, maar niet meer terug. Om te zorgen dat de vleermuis gebruik maakt van de exclusion flap kan de rest van de ruimte worden dichtgemaakt met vulschuim. Ook andere gaten en kieren die niet in gebruik zijn als invliegopening voor een verblijfplaats maar wel als zodanig gebruikt kunnen worden, dienen te worden dichtgemaakt met vulschuim of spouwborstels. Dit mag alleen onder ecologische begeleiding plaatsvinden.

Tijdelijke compensatie

Huismus

Het benodigd aantal externe, duurzame kasten voor huismussen is 82. Een geschikte, op te hangen, kast is de HTM1 van Unitura of een kast van vergelijkbare strekking en duurzaamheid. De kasten dienen uiterlijk eind juni 2022 te zijn opgehangen.

Actium heeft niet voldoende woningbezit om de huismuskasten op te hangen binnen 200 meter van de aangetroffen nestplaatsen. Hierdoor zijn particulieren aangeschreven om te vragen of nestkasten mogen worden opgehangen aan de gevels van hun woningen. Ten tijde van het schrijven van het uitvoeringsplan (d.d. 6 april 2022) zijn de exacte locaties nog onbekend. Potentiële locaties, alsmede de eisen voor het ophangen van de externe huismuskasten, zijn benoemd in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Als blijkt dat er vanuit de particuliere bewoners niet voldoende locaties worden gevonden, dan mag worden uitgeweken naar bomen in de omgeving, of wordt een huismussentil geplaatst, zodat uiteindelijk toch 82 tijdelijke voorzieningen kunnen worden getroffen voor de huismus ten tijde van de sloop- en bouwperiode op de planlocatie.

Huismuskasten dienen op een noordelijke of oostelijke oriëntatie te worden opgehangen. De kasten dienen op minimaal drie meter hoogte (maar liever hoger) te worden opgehangen. Er kunnen meerdere kasten aan één gevel worden geplaatst, mits de onderlinge afstand één meter bedraagt. In de nabijheid van de locaties waar de kasten worden opgehangen, dienen voldoende schuil- en rustplaatsen aanwezig te zijn in opgaand groen. Indien de kasten aan bomen worden gehangen, dienen ze minimaal op vier meter hoogte opgehangen te worden. Er kan één kast per boom worden opgehangen. De kasten dienen een vrij invliegopening te hebben. In de directe omgeving dienen andere bomen en/of struiken aanwezig te zijn. Indien een huismussentil wordt geplaatst, dan dient deze te worden geplaatst met voldoende groen in de directe omgeving. De mogelijke locatie van de til is op dit moment nog onbekend. De til zal alleen worden geplaatst als er niet voldoende gevels en bomen beschikbaar zijn.

Spreeuw

Het benodigd aantal kasten voor spreeuw is zes. In onderstaande tabel is weergegeven wat de vereisten hiervan zijn. De kasten dienen uiterlijk voor eind juni 2022 te worden opgehangen. Actium heeft niet voldoende woningbezit om de kasten op te hangen binnen 200 meter van de aangetroffen nestplaatsen. Hierdoor zijn particulieren aangeschreven om te vragen of nestkasten mogen worden opgehangen aan de gevels van hun woningen. Ten tijde van het schrijven van dit uitvoeringsplan (d.d. 6 april 2022) zijn de exacte op te hangen locaties nog onbekend. Indien er blijkt dat er vanuit de particuliere bewoners niet voldoende locaties worden gevonden, dan mag worden uitgeweken naar bomen in de omgeving.

Gewone dwergvleermuis

In de te slopen woningen van Actium zijn in totaal zeven zomerverblijfplaatsen en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De paarverblijven worden waarschijnlijk ook gebruikt als winterverblijf. Het benodigd aantal kasten voor de aanwezige gewone dwergvleermuizen betreft 28 zomerkasten en acht paar- c.q. winterkasten.

De meeste kasten (op drie winterkasten na) zijn tussen half maart en begin april 2022 opgehangen. De locaties zijn als volgt:

- Gouwe 53-77: zes zomerkasten
- Runde 2: twee zomer- en één paar- en winterkasten
- Runde 26: twee zomerkasten
- Stroom 52-98: tien zomerkasten, twee paar- en winterkasten
- Stroom 99-277: acht zomerkasten, twee paar- en winterkasten

Alle kasten dienen op minimaal vier meter hoogte opgehangen te zijn. Tussen de kasten is (indien mogelijk) minimaal 1,5 meter afstand aangehouden. De kasten hebben een vrije in- en uitvliegrouete.

Permanente mitigatie*Huismus*

Ten tijde van het indienen van het Activiteitenplan, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker is het nog onbekend hoe de permanente mitigatie er exact uit gaat zien. De eerste optie dient altijd het opschuiven van vogelschroot naar de derde panlat, als laatste optie het plaatsen van inbouwkasten voor de huismus. Dit wordt nog als aparte oplegnotitie bij het bevoegd gezag ingediend, behorend bij dit besluit, tezamen met hoe de permanente mitigatie van de gewone dwergvleermuis.

Het plangebied dient eveneens een groene omgeving te blijven. Het gemeentelijke groen tussen en om de woningen dient behouden te blijven. Daarnaast worden aan nieuwe huurders drie tuinopties gegeven waarin (veel) groen aanwezig is, om te voorkomen dat alle tuinen bestraat raken. Het groen dient minimaal van 1,5 meter hoogte te zijn, en het liefst groenblijvend, zoals bijvoorbeeld conifeer. Een groene afscheiding tussen de tuinen is ook een optie, bestaande uit liguster of beuk. Dit borgt dat er ruim voldoende groen in en rond de wijk aanwezig blijft en daarmee de functionaliteit van de nestplaats van de huismus niet aangetast wordt.

Spreeuw

Voor de spreeuw dienen in totaal zes nestkasten te worden ingebouwd in de kopgevels van de nieuwe woningen. Een geschikte kast is de GZP2 van Unitura. De volgende voorwaarden gelden voor de kasten:

- De kasten dienen op minimaal vier meter hoogte te worden ingebouwd;
- Voor zover mogelijk: bouw twee kasten in per kopgevel, met een onderlinge afstand van 1,5 meter.

De GZP2 kasten die ingebouwd worden voor de spreek, zijn ook geschikt voor gierzwaluwen. Dit geeft de gierzwaluwpopulatie in Assen de kans om uit te breiden naar de Lariksbuurt.

Gewone dwergvleermuis

Na de sloop van de woningen worden op dezelfde locatie nieuwe woningen gebouwd. Het ontwerp van de nieuwbouw op de slooplocatie is ten tijde van het schrijven van dit uitvoeringsplan nog niet bekend. Tevens is nog niet bekend wanneer de nieuwbouw plaats gaat vinden, maar dit is waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2023. Ten aanzien van de permanente mitigatie wordt nog een aparte oplegnotitie aangeleverd die ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag en die behoort bij dit besluit na goedkeuring. Hier dient het ecologisch werkprotocol op aangepast te worden en bekend te zijn bij de uitvoerenden op de planlocatie.

Er dienen minimaal 36 interne verblijfplaatsen voor vleermuizen te worden gerealiseerd in de nieuwbouw situatie. Vanwege het feit dat het type woningen, de oriëntaties hiervan en de aantallen woningen die terug gebouwd worden nog onbekend zijn, wordt er zoals afgesproken, nog een aparte oplegnotitie ingediend voor de permanente mitigatie. De eerste optie is, zoals aangegeven in het Activiteitenplan complex 1038 Assen, d.d. 25 april 2022 van AKTB Buro Bakker, het (deels) beschikbaar houden van de spouwmuren voor de gewone dwergvleermuizen. Hiermee wordt het ook geschikt voor grotere vleermuissoorten, zoals de laatvlieger. De laatvlieger heeft ook een heel netwerk aan verblijfplaatsen, en hiermee kan het netwerk van deze kwetsbare vleermuissoort uitgebreid worden, waardoor dit ook weer ten goede komt aan de staat van instandhouding. De laatste optie waaruit gekozen kan worden, zijn de inbouwkasten voor vleermuizen, gezien dit eigenlijk alleen wordt gebruikt door de gewone en ruige dwergvleermuis als bewezen effectieve maatregel.

3.1 Alternatievenafweging

Het alternatief is het niet slopen van de woningen. De woningen hebben een bouwjaar van in de jaren 60 en voldoen vanuit technisch, functioneel en energetisch oogpunt niet meer aan de eisen van deze tijd. In de woningen is asbest aanwezig. De bewoners ondervinden overlast door schimmelproblemen als gevolg van slechte ventilatie. Dit is niet op te lossen door de woningen slechts te renoveren. Daarnaast is het plangebied locatiegebonden.

Het doel van de sloop en nieuwbouw is het terugbouwen van zeer energiezuinige woningen. Daarnaast worden er woningen teruggebouwd die meer passend zijn voor de huidige gezinsstructuren, aangezien de huidige woningen relatief grote gezinswoningen zijn, wat niet meer past bij de huidige gezinsstructuren. Daarnaast dienen deze woningen meer wooncomfort te bieden aan bewoners.

Alternatieve oplossingen om het energielabel van de woningen te verbeteren, zijn minder efficiënt en bovendien niet minder ingrijpend, waardoor de aanwezige beschermde soorten dezelfde gevolgen zullen hebben. Alternatieven zijn bijvoorbeeld dakisolatie, spouwmuur isolatie en het plaatsen van voorzetgevels. Daarbij kan getracht worden om de nesten en verblijfplaatsen te ontzien door de daken van binnen te isoleren en delen van de spouw niet te isoleren. Het gevolg is dan wel dat het beoogde energielabel niet gehaald wordt. Daarnaast is het intern herindelen van de woningen om kleinere gezinswoningen te realiseren niet realistisch, en is daarom gekozen voor sloop met herbouw.

Er wordt bij de uitvoering maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten, omdat:

- kwetsbare periodes zoveel mogelijk worden ontzien;
- er tijdig voldoende tijdelijke alternatieven zijn gerealiseerd;
- de woningen worden voor de start van de werkzaamheden onder ecologische begeleiding natuurvrij gemaakt;
- er in de nieuwbouw ruim voldoende permanente, duurzame alternatieven worden gerealiseerd.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid en ter bescherming van flora of fauna, genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb.

Volksgezondheid of openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang)

In te slopen woningen is sprake van tocht- en vochtproblemen. Vochtige woningen zijn niet comfortabel en kunnen leiden tot gezondheidsklachten, of bestaande gezondheidsklachten verergeren. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen, hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan.

In de woningen zijn op meerdere plekken asbest aanwezig. Particulieren en bedrijven mogen asbest niet (her)gebruiken, bewaren, verkopen, importeren, weggeven, opnieuw toepassen en bewerken. Sinds 1 juli 1993 geldt dit in Nederland en sinds 2005 in heel de Europese Unie. Asbest mag niet in nieuwe producten zitten, omdat asbestvezels levensgevaarlijk kunnen zijn als ze worden ingeademd (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest, geraadpleegd maart 2022). Na het inademen van asbestvezels kunnen mensen ernstig ziek worden. Het kan jaren duren voor er gezondheidsklachten zijn. Maar het kan uiteindelijk longkanker, longvlieskanker, buikvlieskanker (mesothelioom) of stoflongen (asbestose) veroorzaken (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest, geraadpleegd maart 2022).

Asbest kan na verloop van tijd beschadigd raken. Vroeg of laat komt er een moment dat asbestvezels vrijkomen. De gemiddelde concentratie in Nederland is nog altijd een stuk hoger dan de waarde die de Gezondheidsraad in 2010 adviseerde als acceptabel risico (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest, geraadpleegd maart 2022). Gezien de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal in de woningen is er bij calamiteiten zoals brand een risico op vervuiling van de wijde omgeving en het milieu. Dit levert risico's op voor de gezondheid van bewoners en omwonenden.

De woningbouwverenigingen zitten in een transitie naar energiezuiniger wonen en daarmee duurzamere woningen. Een essentieel onderdeel in de verduurzaming van woningen bestaat uit het verbeteren van de isolatie. Het verminderen van de energiebehoefte van woningen is belangrijk voor een gezond leefklimaat voor iedereen en is daarmee van openbaar belang en van invloed op de volksgezondheid. Alle woningen van woningcorporaties dienen gemiddeld energielabel B te hebben. Dit is het gevolg van bindende afspraken tussen provincies en woningcorporaties. De sloop van de woningen en de nieuwbouw van duurzamere woningen zal bijdragen aan deze doelstelling. De te slopen woningen hebben in dit geval energielabel C-F en dit zal verhoogd worden naar label A (of lager). Het streven is om de woningen gasloos op te leveren. Deze afspraken zijn op landelijk niveau vastgesteld in het Energieconvenant dat in 2012 is gepresenteerd door de Minister van Binnenlandse Zaken (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Aedes vereniging van woningcorporaties, Nederlandse Woonbond, Vastgoed Belang Vereniging van particuliere beleggers in vastgoed). Hierin is vastgelegd dat de woningbouwsector aanzienlijk moet bezuinigen op het gebouw gebonden energieverbruik. Het uitgangspunt van het Energieconvenant is dat alle woningen een gemiddelde Energie Index van 1,25 hebben (gemiddeld energielabel B; Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Door de nieuwe energiezuinige woningen kan zuiniger worden gestookt, wat leidt tot minder verbruik van fossiele brandstoffen, waardoor de uitstoot van CO₂ wordt gereduceerd.

Nederland heeft zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord van Parijs. Het Parijs-akkoord betekent voor Nederland een beperking van de uitstoot van broeikasgassen met 80% of meer in 2050.

Uitvoering daarvan vraagt om zodanig ingrijpende veranderingen, dat de voorbereiding en invoering daarvan zo snel mogelijk moeten worden opgepakt wil dit doel nog haalbaar zijn (PBL, 2016: <http://www.pbl.nl/nieuws/nieuwsberichten/2016/klimaatakkoord-parijs-vergt-ingrijpend-beleid-in-nederland>).

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen wat betreft volksgezondheid, openbare veiligheid en voor het milieu gunstige effecten. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

Wij gaan niet mee in het belang ter bescherming van wilde flora en fauna, gezien de ontheffing is aangevraagd vanwege de verplichtingen die voortvloeien uit de Wnb voor wat betreft sloop en nieuwbouw door Actium, om hiermee de bescherming van de soorten te borgen en dat dit niet een natuurinclusief bouwen project betreft.

3.3 *Staat van instandhouding*

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig waar het gaat om populatie en verspreiding. Het leefgebied en toekomstperspectief van de huismus is wel gunstig (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000. De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een kleine toename (www.sovon.nl).

Lokale staat van instandhouding

De binnen het plangebied vastgestelde huismussen maken deel uit van een grotere populatie. Ook buiten het plangebied zijn op diverse plaatsen broedende huismussen aangetroffen. Tijdens de omgevingscheck zijn minimaal 50 nestlocaties binnen een straal van ongeveer 150 meter rondom het plangebied vastgesteld. Qua groenvoorziening wijkt de omgeving weinig af met het plangebied. In de omliggende straten is een vergelijkbare hoeveelheid openbaar en particulier groen aanwezig. De verwachting is dat de omvang van de populatie groot genoeg is om zichzelf in stand te houden. De lokale staat van instandhouding is vermoedelijk daarom vergelijkbaar met de landelijke staat van instandhouding.

Er wordt gewerkt onder ecologische begeleiding en buiten de kwetsbare periode van de huismus. Dit is het broedseizoen, wat globaal loopt van 1 maart tot 1 september. Tijdens de sloop van de woningen kunnen de huismussen uitwijken naar de alternatieve voorzieningen in de vorm van externe huismuskasten die rondom het plangebied zijn opgehangen onder begeleiding van een ecologisch deskundige. In de nieuwbouw situatie gaat men alle daken geschikt maken voor de huismussen om onder te verblijven, alsmede dat er eveneens groen aangeplant gaat/dient te worden, zodat de functionele leefomgeving van de huismus ook in stand en ongeschonden blijft.

Daarnaast worden de woningen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor beschermde soorten. Hierdoor wordt voorkomen dat de huismus tijdens het broedseizoen worden verstoord. Door de overcompensatie zal de huismuspopulatie zich in de toekomst kunnen uitbreiden. Dit biedt kansen voor de lokale staat van instandhouding om zich gunstig te ontwikkelen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding worden daarom niet verwacht.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Uit Adams et. al (2019) blijkt dat het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis gunstig is, maar dat (de trend van) de staat van instandhouding onbekend is.

Lokale staat van instandhouding

Een inschatting van de geschiktheid van de omgeving is uitgevoerd tijdens de omgevingscheck. Deze is overdag uitgevoerd in combinatie met het onderzoek naar huismussen. Op basis van deze omgevingscheck is de verwachting dat de nestplaatsen in het plangebied niet een op zichzelf staande populatie vormen, maar deel uitmaken van een groter netwerk. In de omgeving van het plangebied zijn veel woningen aanwezig met een vergelijkbare bouwstijl. Of de spouwmuren van deze woningen toegankelijk zijn, is onbekend, maar het is aannemelijk dat het vergelijkbaar in potentie is voor gewone dwergvleermuizen. Uit de NDFF (d.d. april 2022 door AKTB Buro Bakker) komt naar voren dat een aantal gewone dwergvleermuizen zijn waargenomen rondom het plangebied. Zo is een winterverblijfplaats van enkele gewone dwergvleermuizen vastgesteld in een flatgebouw (Gouwe 28-66), zwermden zes individuen bij de Leie 1, zijn enkele paarroepende mannetjes vastgesteld en foerageren vleermuizen bij het kanaal ten zuidwesten van het plangebied en in het Larikspark. AKTB Buro Bakker heeft in de buurt van het plangebied weinig ander onderzoek gedaan. Ten tijde van het vleermuisonderzoek voor het plangebied zijn met name in de twee nazomerrondes op verschillende locaties in de omgeving van het plangebied paarverblijfplaatsen vastgesteld. Daaruit is gebleken dat de potenties van de woningen in de omgeving niet afwijken van de onderzochte woningen. Het is immers wel onbekend of deze wel of niet zijn na-geïsoleerd bij dak en spouwmuur.

Er wordt zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis gewerkt en er zijn tijdig alternatieven opgehangen. Bovendien worden alle spouwmuren in de kopgevels van de nieuwbouwwoningen toegankelijk gemaakt, of worden 36 vleermuiskasten ingebouwd die meerdere compartimenten hebben, zodat ze ook gebruikt kunnen worden in de winter. Dit draagt bij aan duurzame instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen in Assen.

Door de realisatie van voldoende tijdelijke verblijfplaatsen en een overcompensatie van verblijfplaatsen in de toekomstige situatie is de verwachting dat de gewone dwergvleermuis meer verblijfsmogelijkheden in de wijk krijgt. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis worden daarom niet verwacht.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 1 maart tot 1 september. Dit kan echter in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een ecologisch deskundige, op het gebied van de aanwezige beschermde soorten, dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.